

та процедури, призначені для поліпшення стану системи чи попередження несприятливих ситуацій і подій.

Запропонований механізм діагностики діяльності підприємств з врахуванням ризику сприятиме вирішенню проблем функціонування суб'єктів господарювання в нестабільному ринковому середовищі.

Література:

1. Лук'янова В.В. Математичне забезпечення діагностики об'єкта господарської діяльності з урахуванням ризику // Економіка і прогнозування. – 2008. – №2. – С. 129-144.

УДК 338

І. В. Іващук

Львівський національний університет імені Івана Франка

**РОЛЬ ПОДАТКОВИХ СТРАТЕГІЙ В УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМСТВОМ**

I. V. Ivashchuk

ROLE OF TAX STRATEGIES IN MANAGEMENT ENTERPRISE

Загальна стратегія розвитку підприємства передбачає розробку податкової стратегії у процесі формування довгострокових цілей розвитку підприємства з урахуванням можливих змін податкового законодавства, державної економічної політики та інших факторів зовнішнього середовища [1]. Звичайно, податкові прогнози виступають вторинними по відношенню до загальної стратегії розвитку підприємства, але все ж мають суттєвий вплив і вносять корективи у її формування. Надзвичайно актуальним сьогодні є пошук можливостей оптимізації податкових стратегій в межах діючого законодавства.

Податкова стратегія підприємства – це узагальнена модель поведінки його в рамках діючого податкового законодавства, що забезпечує підвищення ефективності діяльності підприємства шляхом оптимізації податкових платежів. Для досягнення оптимальної податкової стратегії розглядають такі заходи: метод офшору - застосування податкових пільг, нормативно-договірну оптимізацію (на основі особливостей взаємодії із суміжними галузями права), спеціальні методи оптимізації (заміна відносин, відстрочка податкового платежу, пряме скорочення об'єкта обкладання. Процес розробки податкової політики відбувається в кілька етапів, кожний з яких має свою мету, завдання та форми реалізації. Виділяють такі основні етапи [3]:

1. Дослідження стану фінансово-господарської діяльності підприємства та існуючих механізмів сплати податків; аналіз поточної

ситуації зі сплати податків, наявність заборгованості перед бюджетом, її строк, оцінка можливостей погашення.

2. Визначення пріоритетних напрямків розвитку виробництва та можливості зниження оподаткування; виділення пріоритетних галузей чи видів продукції; аналіз можливостей зниження оподаткування в цих галузях. Як відомо, розмір сплати більшості податків визначається обсягами діяльності. Також необхідно ретельно проаналізувати виробничу стратегію підприємства на предмет можливості зниження обсягів оподаткування.

3. Розробка альтернатив сплати податків складання податкового календаря, оцінка можливостей застосування податкових пільг; порівняння економії від застосування кожного з варіантів з витратами, які він тягне за собою.

4. Вибір оптимальної схеми оподаткування з позицій мінімізації податкових платежів та покращення фінансового стану.

5. Пошук можливостей відстрочення податкових платежів законним шляхом на максимально тривалий термін.

6. Контроль за виконанням податкової політики та оперативне її коригування; контроль за своєчасністю нарахування податків та їх сплатою у строк.

7. Оцінка ефективності податкової політики з позицій прибутковості підприємства.

Вказані етапи дають можливість розробити дієву податкову політику на підприємстві. Даний підхід ґрунтується на пошуку легальних альтернатив оподаткування та виборі найбільш ефективних варіантів здійснення податкових платежів для мінімізації податкового тиску.

На етапі прогнозування актуальною є проблема виявлення можливостей легальної оптимізації податкових платежів. Проте на сьогодні в нашій країні існує чимало недоліків у податковому законодавстві і реалізувати таку оптимізацію на підприємстві стає все важче. Особливу небезпеку для економістів, які намагаються спрогнозувати та оптимізувати податкові стратегії, становлять нестабільність та непередбачуваність норм податкового законодавства.

У процесі формування податкової політики підприємства застосовують також податкове планування, яке фактично відображене у податкових планах. Комплексний податковий план підприємства повинен включати такі розділи:

1. календар сплати податків у розрізі кожного обов'язкового платежу на фінансовий рік з вказівкою можливих тимчасових резервів;
2. перелік вжитих заходів щодо оптимізації податкових потоків, основні обмеження та відповідальність за реалізацію оптимізаційних

заходів, використовуваних ресурси і інструментарій для маневрування податковими платежами;

3. бюджет податкових платежів з урахуванням застосування заходів щодо оптимізації податкових зобов'язань підприємства.

Суттєвий вплив на формування податкових стратегій та і податкової політики загалом чинять невизначені та динамічні зовнішні економічні умови. В таких складних умовах необхідні чималі фінансові резерви, матеріально-технічні та інтелектуальні ресурси. Загалом же, оптимізація податкових стратегій – це стратегічна ціль підприємства, на яку націлені і податкове планування і податкове прогнозування [2].

Українські підприємства характеризуються повільністю впровадження нововведень, зокрема і оптимізації податкової політики. Це викликано відсутністю досвіду, інертністю мислення застарілих кадрів, прагнення керівників якнайшвидше досягти збільшення прибутку без намагання дивитися у на ситуацію у перспективі.

Література:

Загородній А.Г., Єлісеєв А.В. Податки та податкове планування підприємницької діяльності. - Л.: Центр бізнес-сервісу, 2003. - 152 с.

Пономаренко В.С., Пушкар О.І., Тридід О.М. Стратегічне управління розвитком підприємства. - Харків: ХДЕУ, 2002. - 640 с.

Солодихін С.В. Моделювання процесів оподаткування промислових підприємств. - Донецьк : ДонНУ, 2006. - 62-73 с.

Тарангул Л.Л. Оподаткування та регіональний розвиток (теорія і практика) : монографія / Л.О Тарангул. - Ірпінь: Академія ДПС України, 2003. - 286 с.

УДК 327.658.155

П.П. Ковальчук

Вінницький національний аграрний університет

**РОЛЬ І МІСЦЕ ФАКТОРНОГО АНАЛІЗУ У ПРИБУТКУ
ПІДПРИЄМСТВА**

P.P. Kovalchuk

ROLE AND PLACE FACTOR ANALYSIS IN COMPANY PROFITS

Діяльність підприємства, незалежно від форм власності та видів діяльності, визначається спроможністю створювати достатню і необхідну величину доходу (прибутку). Факторний аналіз дає змогу оцінити які показники (фактори) підприємства та в якій мірі впливають на його прибуток. Саме тому факторний аналіз займає важливе місце в системі фінансового аналізу.